

Salmonelloos Eestis 2023. aastal

2023. aasta jooksul registreeriti 169 salmonelloosi haigusjuhtu (haigestumus 100 000 el. kohta on 12,4). 168 haigusjuhtu on laboratoorselt kinnitatud, neist 16 nukleinhappe määramisega. Ühel juhul põhineb diagnoos kliinilisel pildil ja epidemioloogilisel seosel laboratoorselt kinnitatud juhuga. Võrdlusena registreeriti 2022. aasta 134 haigusjuhtu (haigestumus 100 000 el. kohta oli 10,1). Võrreldes 2022. aastaga haigestumine on suurenenud 26,1% võrra. Haigusjuhte registreeriti kõikides maakondades välja arvatud Viljandimaa. Suurem haigestumus 100 000 elaniku kohta oli Põlvamaal (29,1), Lääne-Virumaal (20,1) ja Ida-Virumaal (18,6).

Peamiseks salmonelloosi tekitajaks oli *S. Enteritidis* (54,4%), monofaasne *S. Typhimurium* (11,2%) ja *S. Typhimurium* (7,1%). 12,4% juhtudest jäi *Salmonella* tüpiseerimata.

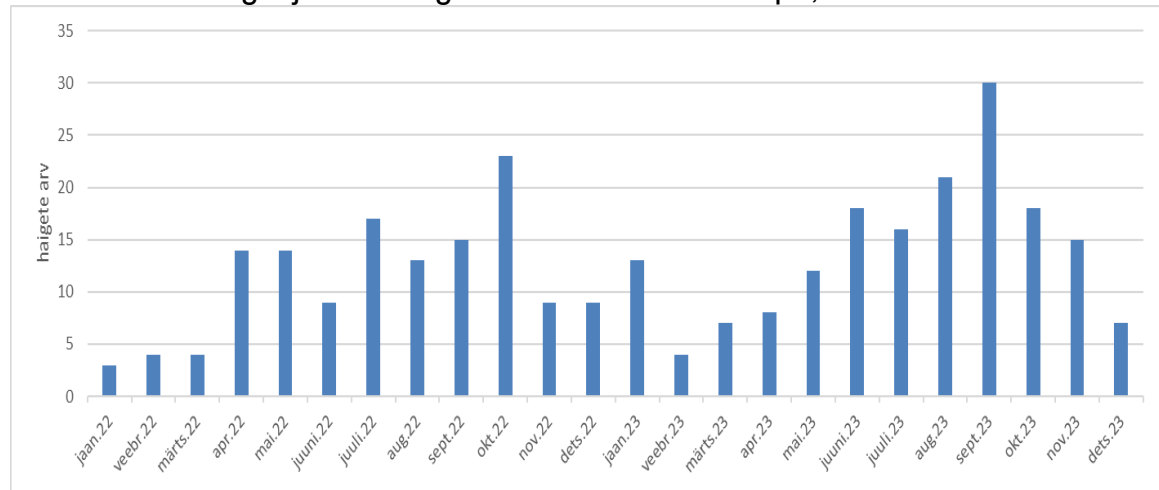
Tabel 1. Isoleeritud salmonellade serotüübid, 2023. a

Piirkond	<i>S. Anatum</i>	<i>S. Bovismorbificans</i>	<i>S. Coelh</i>	<i>S. Derby</i>	<i>S. Dublin</i>	<i>S. enterica</i> ss <i>diarizonae</i>	<i>S. Enteritidis</i>	<i>S. Halfa</i>	<i>S. Indiana</i>	<i>S. infantis</i>	<i>S. Kentucky</i>	<i>S. Kottbus</i>	<i>S. Kuru</i>	<i>S. Muenchen</i>	<i>S. Ohio</i>	<i>S. Paratyphi B var. Java</i>	<i>S. Senftenberg</i>	<i>S. Stanleyville</i>	<i>S. Strathcona</i>	<i>S. Typhimurium</i>	<i>S. Typhimurium</i> monof.	<i>S. Worthington</i>	Grupp B	Grupp C1	Grupp 61	Grupp V	<i>S. spp</i> kliiniline	Kokku	100 000 el. kohta	
Tallinn	1	1				1	37		1	1					1	1				3	4			1			1	53	11,7	
Harjumaa	1						15	1							1					1	1						2	22	11,9	
Hiiumaa													1															1	11,8	
Ida-Virumaa				1			6													3	2				1	1	1	14	18,6	
Narva							6					1																7	12,0	
Jõgevamaa							1													1	1							3	10,8	
Järvamaa					1																							2	6,7	
Läänemaa	1																											1	4,8	
Lääne-Virumaa	1						6							1												2	2	12	20,1	
Põlvamaa																					3						1	7	29,1	
Pärnumaa							6													1							7	14	16,0	
Raplamaa							1																				1	2	5,9	
Saaremaa																					2							2	6,3	
Tartumaa							9	1	1	1						1	1	1	3	2	1	2	1			2	25	15,4		
Valgamaa							2																					2	7,1	
Viljandimaa																												0	0,0	
Võrumaa		1																			1							2	5,8	
Kokku	1	3	2	1	1	1	92	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	12	19	1	2	1	1	1	16	1	169	12,4
%	0,6	1,8	1,2	0,6	0,6	0,6	54,4	0,6	0,6	1,2	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	7,1	11,2	0,6	1,2	0,6	0,6	0,6	9,5	0,6		

Haigestumise tõus esines suvel-sügisel, maksimaalne haigusjuhtude arv (30) registreeriti septembrikuus.

Joonis 1.

Haigusjuhtude registreerimine kuude kaupa, 2022-2023

Tabel 2. Harvaesinevad serotüübid

Serotüüp	Haigete arv	Seos reisimisega	Seos toiduga	Serotüübi esinemine Eestis
S. Anatum	1	Ei ole	Ei selgunud	1970-1989 - 14, 2017 - 1 juht
S. Haifa	1	Ei ole	Ei selgunud	1970-1999 - 126, 2016 - 1 juht
S. Indiana	1	Ei ole	Munad	2008 - 1 juht
S. Kottbus	1	Ei ole	Ei selgunud	1970-1999 - 81, 2011-2018 - 5 juhtu
S. Kuru	1	Ei ole	Ei selgunud	Ei esinenud
S. Muenchen	1	Ei ole	Ei selgunud	1970-1999 - 26, 2008-2020 - 5 juhtu
S. Ohio	1	Ei ole	Ei selgunud	2013 - 1 juht
S. Senftenberg	1	Ei ole	Ei selgunud	1960-1999 - 59, 2020 - 1 juht
S. Strathcona	1	Ei ole	Suitsukala	Ei esinenud
S. Worthington	1	Ei ole	Ei selgunud	2015 - 1 juht

Tabel 3. Salmonelloos. Haigete jagunemine soo ja vanuse järgi, 2023. a

Sugu	Vanusrühmad										Kokku	%
	0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-t-ta		
M	2	13	11	6	10	6	5	4	7	16	80	47,3
N	2	15	9	9	6	11	9	9	3	16	89	52,7
Kokku	4	28	20	15	16	17	14	13	10	32	0	169
%	2,4	16,6	11,8	8,9	9,5	10,1	8,3	7,7	5,9	18,9	0,0	

47,3% haigestunutest olid mehed ja 52,7% naised. Kogu haigestunutest 39,6% olid lapsed vanuses 0-14 aastat ning 25,8% isikud vanuses üle 50 a.

Kokku hospitaliseeriti 97 patsienti (57,4% haigete üldarvust).

Esines viis rühmaviisilist haigestumist kahe juhuga, üks kuue ja üks 7 juhuga.

22 juhul (13,0% üldarvust) toimus oletatavalt nakatumine väljaspool Eestit (Boliivias üks, Egiptuses kuus, Lõuna-Aafrika Vabariigis üks, Tansaania üks, Türgis 11, Ungaris üks, Venemaal üks).

On olemas referentfunktsiooni raames uuritud 186 kultuuri tundlikkuse määramise tulemused. Edastatud andmetes oli 36 multiresistentset (kolme ja rohkem preparaadi suhtes) tekitajat: neli *S. Typhimurium* (kaks kolme ja kaks viie preparaadi suhtes), 23 monof. *S. Typhimurium* (18 kolme, üks nelja, üks viie, kaks kuue ja üks 7 preparaadi suhtes), üks *S. Kentucky* (nelja preparaadi suhtes), üks *S. Typhi* (nelja preparaadi suhtes), kaks *S. Infantis* (kolme preparaadi suhtes), üks *S. Dublin* (kolme preparaadi suhtes), üks *S. C-grupp* (viie preparaadi suhtes) ja kolm *S. Enteritidis* (üks kolme, üks nelja ja üks kuue preparaadi suhtes).

19,4% kultuuridest on resistentsed ampitsilliini, 21,0% tsiprofloksatsiini, 19,4% sulfoonamiidide, 19,4% tetratsükliini ning 6,5% kolistiini suhtes. 57,5% kultuuridest on tundlikud kõikide preparaatide suhtes.

Tabel 4. Salmonellade antimikroobne tundlikkus, 2022. a

Antimikroobne preparaat	Tundlik	Resistentne	Kokku uuriti
Amikatsiin	177	1	178
Ampitsilliin	149	36	185
Asitromütsiin	99		99
Gentamütsiin	183	3	186
Klooramfenikool	177	9	186
Kolistiin	172	12	184
Meropeneem	185	1	186
Nalidiksiinhape	147	39	186
Sulfoonamiidid	150	36	186
Tetratsükliin	150	36	186
Tigetsükliin	183	3	186
Trimetoprim	180	6	186
Tseftaksiim	185	1	186
Tseftasidiim	185	1	186
Tsiprofloksatsiin	147	39	186